

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum I. Ad hoc.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

TITULUS XXIII.

DE SOLUTIONIBUS.

Um pignora & fidei iuraciones
sint quædam cautiones seu
satisfactiones de solutione de-
biti facienda, idè subijci-
tur titulus iste.

CAPITULUM I.

Ad hoc.

PARAPHRASIS.

Sicuti filius debita patris, ita Prælatus de-
bita antecessoris, quæ pro Ecclesia con-
traxit, solvere tenetur.

SUMMARIUM.

1. Prælatus successor, quando obligetur
ad debita antecessoris?
2. Quid probare teneatur, qui anteces-
sori beneficiario pecunias mutuas de-
dit, ut a successore solvi hæc debe-
ant?
3. Si necessarium sit ad dissolutionem mu-
tui, immobilia Ecclesie bona dare,
vel distrabere, quid faciendum?
4. Quis debita illa dissolvere debeat, qua
beneficiarius v. g. pro propria utilitate
fecit?

NOtandum. Sicuti filius hæreditatis pa-
ternæ jura & commoda accipiens, et-
iam debita, & obligationes ejusdem in se
suscipere censetur, ita & Prælatus, seu Re-
ctor Ecclesie, debita antecessoris, si pro
Ecclesia contracta sint, exsolvere tenetur.
Est porò discrimin inter filium & Prælatum
successorem, quia filius & quicumque hæ-
res jus successionis accipit à defuncto, quæ
causa est, quòd obligatio hæredis ad sol-
venda debita defuncti extendat se ad omnia,
saltem secundùm vires hæreditatis c. 1. de

testamentis. At verò Prælatus, & qui-
libet beneficiarius, jus successionis con-
quitur à Superiore, & idè non tenetur
antecessoris debita solvere tenetur, nisi
tantùm, quæ is nomine Ecclesie contra-
xit, ut hic dicitur; & ratio est, quia
si debita pro Ecclesia sive in commodum
Ecclesie contracta, aut obligationes de-
scriptæ sunt per locationem, emptionem
&c. Ecclesia obligata est, & consequen-
ter Prælatus successor, qui Ecclesie præ-
est, & bonorum Ecclesie administratio-
nem gerit, ea solvere tenetur.

Quæritur primò. Qui antecessori Præ-
lato pecunias mutuas dedit, quidam
probare teneatur, ut successor eas sol-
vere teneatur? Respondeo, & dico primo.
Si Prælatus excedendo facultatis suæ li-
mites pecunias mutuas accipiat, Ecclesia
aut successor ejus non obligatur, nisi
quatenus in Ecclesie utilitatem ventum
fuisse, ostensum fuerit, *juxta c. penult.
de fidejussoribus*, & docent omnes. Extra
probatio creditori incumbit. Censetur ite-
m Prælatus excedere potestatem patris.
Si ita mutuum accipiat absque Capituli
consensu, aut sine justa causa necessitatis,
ut res Ecclesie immobiles, aut mobiles
pretiosas alienare necesse sit. Secundò. Si
mutuò contrahendum tantæ quantitatæ
sit, ut ex redditibus mensæ suæ, aut ad-
ministratiõni suæ commissis à Prælato so-
lvi non possit. Tertiò. Si certa summa
per statutum, vel capitulationem decerni
fit Prælato, supra quam mutuum acci-
piendo Ecclesiam, aut mensam suam gra-
vare non possit. Videri potest *Molin. tit.
2. disp. 300. n. 2. Barbosa super cis. c. pro-
uls. n. 12.*

Dico secundò. Si Prælatus secundum limites facultatis, vel administrationis suæ pecunias mutuas accipiat etiam sine Capituli consensu, quando is non requiritur; vel si cum Capituli consensu, quantalibet pecuniæ summam mutuò acceperit, obligatur Ecclesia & Successor, juxta hoc c. Neque in isto casu aliud ostendere cogitur mutuator, nisi hoc ipsum, quod videlicet pro Ecclesia, seu ob utilitatem ipsius pecuniæ mutuò accepta fuerit: id verò fiet, exhibendo instrumentum authenticum, in quo hoc scriptum sit, vel alias asserendo conjecturas, ex quibus id probabiliter colligi possit, videlicet quòd Ecclesia eo tempore pecunijs indiguerit, vel ædificium novum extrui curarit. Neque opus est ostendere pecunias re ipsa versas fuisse in tale opus aut in Ecclesiæ utilitatem *argum. L. ult. Cod. de alimentis pupillo præstandis: & tradit hic Abb. n. 2. & in cit. c. penult. n. 5. Marcus Antonius Genuensis in practicaliibus q. 139. Menochius in arbitrarijs casu 132. n. 32. contra Innoc. hic. & Covarr. 2. resolutionum c. 17. n. 3.* Ratio dari debet, quòd tale onus probandi grave & difficile videri debeat, eaque ratione plerique abstereri possent, à beneficio mutationis Ecclesijs præstando, si plus, quàm dixi, probare deberent.

3 Sed quid si ad dissolutionem mutui necessarium sit bona immobilia &c. vendere, vel in solutum dare, debetne creditor ostendere pecunias versas esse in rem Ecclesiæ? Respondetur, esse distinguendum, si enim tempore accepti mutui, talis fuit rerum status, ut apparet, non posse eam pecuniæ mutuò acceptæ quantitatem solvi sine tali alienatione, hoc casu necessarium est, ut id creditor ostendat, quæ est communis doctrina ex authent. hoc jus porrectum Cod. de SS. Ecclesijs. Sin autem tempore mutui accepti non fuit talis status, ac proinde illi, quibus talis facultas in jure non negatur, pro Ecclesiæ utilitate, se pecunias mutuò accipere expresse, aut tacite profiteantur, id ipsum à creditore sufficit ostendi. Ne-

que opus est demonstrare, quòd pecuniæ versæ fuerint, tametsi postea necessarium esse appareat ad dissolutionem debiti rem Ecclesiæ immobilem vendere, aut in solutum dare. Ita significat Eberhardus tom. 1. consilio 36. n. 11. & Gloss. in cit. authent. Probat. Ratio est, quia hæc alienatio non ad debiti contracti obligationem, quæ initio substitit, præsumitur, sed ad eventum executionis potius spectat, quæ in tali casu tum necessaria, tum juribus permilla est.

Quæritur secundò. Si rector Ecclesiæ, 4 aliùve beneficiarius ob propriam necessitatem, v. g. tempore infirmitatis suæ debita contraxit, num ejus successor solvere teneatur? Respondeo, & dico primò, si Rector, vel beneficiarius defunctus reditus Ecclesiasticos reliquit, ex ijs talia debita dissolvi debent.

Dico secundò. Si nullos reditus reliquit, tunc refert scire, utrùm sufficientes ipsi ab Ecclesia deputati sint, necne. Si enim sufficientes habuit, tunc debita ejus, etiam propter necessitatem contracta, ex patrimonialibus bonis ejus solvi debent *argum. c. 3. de pignoribus.* Sin autem sufficientes reditus non percepit, idque ob causam accidentariam v. g. fructuum unius, vel alterius anni sterilitatem, tum successor in beneficio obligatio imponenda est, ut ex futuris reditibus solvat sicuti tradit Abbas in cit. c. 3. n. 5. Parisius de resignatione beneficiorum lib. 1. q. 16. n. 51. Excipi tamen debet, si tenuitatem reddituum scivit beneficiarius, & nihilominus accepit, hoc casu ex patrimonialibus hæredes debita solvent, sicuti iidem tradunt, & Gl. in c. 1. causa 21. q. 1. & sumitur ex Legge si pro ea, 10. junctâ Gl. v. capisse. Cod. mandati.

Dico tertio. Si patrimonialia bona non habet beneficiarius, tum Ecclesia necessarias expensas funeris, & factas in infirmitate &c. dissolvere cogitur, *argum. hujus cap.* consequenter ad hoc quodlibet beneficium censetur esse obligatum, ejusque obligatio ad successorem in beneficio pervenire, dummodo

modo hoc onus sustinere possit, alioquin aliunde Episcopi providentiâ subsidium adferri debet.

Corollarium. Ex dictis apparet, textum hujus cap. ampliandum esse cum *Abb. in cit. c. 3.* quod successor solvere debeat debita antecessoris non tantum, quæ pro Ecclesia contracta sunt, sed interdum etiam, quæ pro necessaria sustentatione personæ: quod maxime locum habet in Episcopis, aliisque Prælati, quippe quos inter & Ecclesiam eorum major conjunctio intercedit, quam inter alios beneficiarios, & eorundem beneficia.

CAPITULUM II.

Si quorundam.

PARAPHRASIS.

Gregorius IX. universis Prælati prohibet, ne quispiam Ecclesiam suam pro alienis debitis gravare, aut litteras alicui, seu sigilla concedat, quibus Ecclesia obligari possit; quod si hoc attentatum fuerit, Ecclesiæ ad solutionem talium debitorum non teneantur, & is, qui contra prohibitionem facere præsumpserit, ab administratione spiritualium, ac temporalium suspensus sit.

SUMMARIUM.

Casu, quo Prælati gravet alienis debitis Ecclesiam, nulla est obligatio.

Notandum. Si Prælati Ecclesiam gravet, aliena debita nomine Ecclesiæ suscipiendo, seu fidejübendo pro alijs, aut litteras, vel sigilla tradendo, quibus Ecclesia obligari queat, irrita est obligatio, & Prælati suspensionem ab administratione Ecclesiæ in spiritualibus, & temporalibus ipso jure contrahit. Adverte autem ad verbum *gravare*; si enim justa, & rationabilis causa sit, & Capitulum consentiat, Prælati nomine Ecclesiæ suæ pro alio fidejübere potest, imò etiam sine Capituli

consensu, si alienum debitum modicum sit; cum enim ex rationabili causa bene meritis, v. g. ex rebus Ecclesiæ donare possit, multò magis fidejübere potest, nam hæc officia charitatis, & beneficentia sunt à Prælati non aliena, uti docui in *cap. nati. de fidejussionibus*. Quare eadem ratione Prælati ex bonis Ecclesiæ, si abundantia sint, mutuo dare poterit, licet ad monet *Joan. And. & Abbas in fine c. de p.*

His duo adde, primum. Quod hæc constitutio, quatenus pœnalis est, & certam infert, Episcopos non comprehendit, juxta *c. quia 4. de sententia excommunicationis in 6.* Alterum, ab ista suspensione, cum in perpetuum lata, & non revocata sit, Episcopum dispensare posse. Sciti docet *Suarez, de censuris disp. 11. c. 1. n. 2.* & docui *lib. 1. tra. 1. p. 3. c. 4. n. 3. contra Abb. hic n. 5.*

CAPITULUM III.

Odoardus.

PARAPHRASIS.

Clericus Odoardus obligatus erat Clerico P. & quibusdam Laicis ad solvendam pecuniæ summam: ij, cum Odoardus coram officiali Rhemenis Archidiaconi convenissent, Odoardus factus est debitor, sed propter inopiam solutioni inoparem esse se dixit. Nihilominus officialis eum solvere recusantem excommunicavit. Hæc res, cum ad Gregorium IX. delata esset, is rescriptis ad delictos suos, si constiterit, quod Odoardus seu in totum, seu ex parte debitum solvere non possit, ut sententiam excommunicationis relaxent, recepta prius ab illo cautione idonea, si ad fortunam meliorem venerit, quod debita dissolvere.

SUMMARIUM.

Quando Clerici gaudeant privilegio hujus Capituli?

Notar.